

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa E. S.
przeciwko „C.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o wynagrodzenie za pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 marca 2024 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach
z dnia 18 stycznia 2023 r., sygn. akt XI Pa 187/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanej orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 stycznia 2023 r., sygn. akt XI Pa 187/22, Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił apelację powódki E. S. od wyroku Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z 23 sierpnia 2022 r., sygn. akt VII P 3221/19, którym Sąd

pierwszej instancji oddalił powództwo przeciwko „C.” sp. z o.o. w S. o wynagrodzenie za pracę.

Powódka E. S. domagała się zasądzenia od pozwanej „C.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na jej rzecz kwoty 50.000,00 zł tytułem wynagrodzenia za pracę wraz z ustawowymi odsetkami (ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r.) od kwoty:

- 1) 13.224,40 zł od 10 września 2013 r. do dnia zapłaty,
- 2) 13.224,40 zł od 10 października 2013 r. do dnia zapłaty,
- 3) 13.224,40 zł od 8 listopada 2013 r. do dnia zapłaty,
- 4) 10.326,80 zł od 10 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Wyrokiem z 23 sierpnia 2022 r., sygn. akt VII P 3221/19, Sąd Rejonowy Katowice-Zachód w Katowicach oddalił powództwo i obciążył powódkę kosztami zastępstwa procesowego.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżyła apelacją powódka, która zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz błędy w ustaleniach faktycznych.

Sąd Apelacyjny w wyniku rozpoznania apelacji oddalił ją jako niezasadną.

Sąd odwoławczy wskazał, że w pełni podziela ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji, uznając je za własne, co oznacza, iż z mocy art. 387 § 2¹ k.p.c. zbędne było ich ponowne przywoływanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego. Zarzuty stawiane przez apelującą zaskarżonemu wyrokowi okazały się, w ocenie Sądu drugiej instancji, chybione.

Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się naruszenia przepisu prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy wyjaśnił, że uwzględnienie przez Sąd Rejonowy w ocenie materiału dowodowego powszechnych i obiektywnych zasad doświadczenia życiowego nie usprawiedliwia zarzutu przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów na tej tylko podstawie, że indywidualne i subiektywne

doświadczenia strony są od tych zasad odmienne (tak wyrok Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99).

Sporną była kwestia, czy wobec pełnienia przez powódkę dwóch funkcji - Zastępcy Prezesa Zarządu oraz w tym samym czasie pełnienia nadal obowiązków Dyrektora ds. ekonomiczno-finansowych - Głównego księgowego, powódka pozostawała z pozwanym pracodawcą w dwóch stosunkach pracy, przy czym drugi z nich miał zostać zawarty w sposób dorozumiany.

Słusznie wskazał Sąd Rejonowy, że kształt wzajemnych relacji między stanowiskami piastowanymi przez powódkę sprowadzał się do wzajemnego przenikania. Sama powódka nie była w stanie jednoznacznie stwierdzić, jak wiele czasu poświęcała na świadczenie pracy w ramach każdej z pełnionych ról. Jako Zastępca Prezesa Zarządu powódka była odpowiedzialna między innymi za organizowanie pracy i kierowanie swoim pionem, co również należało do jej obowiązków jako Dyrektora ds. ekonomiczno-finansowych - Głównego księgowego, który miał za zadanie kierować działem finansowo-księgowym. Nie sposób zatem uznać, by rodzaj pracy wykonywanej w ramach obydwu funkcji był wyraźnie różny od siebie. Przede wszystkim jednak sama powódka nie była w stanie określić, jak wiele czasu poświęca na poszczególne obowiązki. Istotnie powódka wskazywała na zakresy czynności odpowiadające każdemu ze stanowisk, niemniej pracownica nie potrafiła rozdzielić sposobu ich faktycznego wykonywania. Rzeczne obowiązki tak się wzajemnie zazębiały, że trudno wyodrębnić czas poświęcany na pełnienie każdej z funkcji. W świetle powyższego mimo, że powódka wykonywała dla pozwanego pracodawcy więcej niż jeden rodzaj podporządkowanej pracy, nie sposób w realiach niniejszej sprawy uznać, by doszło do obalenia domniemania istnienia jednego stosunku pracy.

Skoro powódkę i pozwaną łączyła jedna umowa o pracę, to za tę pracę przysługiwało pracownicy jedno wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzenia za pracę powódki przy uwzględnieniu wszystkich pełnionych przez nią ról zawodowych (strony postanowiły, że powódka świadczyć będzie na rzecz spółki pracę w charakterze Zastępcy Prezesa Zarządu i jednocześnie wykonywać pracę Dyrektora do spraw ekonomiczno-finansowych przedsiębiorstwa spółki), została ustalona w aneksie do umowy o pracę.

Powódka mając świadomość ciążących na niej obowiązków wynikających z przysługujących jej kompetencji, wyraziła zgodę na przewidziane w aneksie wynagrodzenie. Co więcej w 2014 r. podpisała nową umowę o pracę również godząc się na tożsame warunki. Nadto, słusznie uznał Sąd pierwszej instancji, że przyznane powódce wynagrodzenie odpowiadało rodzajowi jej pracy i ciążącym na niej obowiązkom.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła skargą kasacyjną powódka w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej) k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik powódki wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z perspektywy przedstawionego stanu faktycznego. Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z 18 stycznia 2023 roku w sprawie XI Pa 187/22, oddalił apelację pełnomocnika powódki z 11 października 2022 r. w pełni podzielając ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji uznając je za własne oraz ustalając na mocy art. 387 § 2¹ k.p.c., że zbędne jest ich ponowne przywoływanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego. Wskazanie przez Sąd drugiej instancji, że zarzuty stawiane w apelacji przez apelującą zaskarżonemu wyrokowi okazały się chybione, co w przedmiotowym stanie faktycznym jest rażącym naruszeniem, albowiem apelująca w swoim wywodzie jasno wykazała rodzaj piastowanych stanowisk w danym przedsiębiorstwie zakres obowiązków towarzyszący pełnionym stanowiskom, zakres wynagrodzenia adekwatnego do stanowisk pełnionych przez skarżącą, tzn. pełnienia Funkcji Zastępcy Prezesa Zarządu, Dyrektora do Spraw Ekonomiczno - Finansowych, a także funkcji Głównej Księgowej przedsiębiorstwa „C.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.. Sąd drugiej instancji nie wziął pod uwagę okoliczności dotyczących pełnionych funkcji w przedsiębiorstwie, co przez skarżącą zostało wykazane w materiale dowodowym postępowania przed Sądem Rejonowym, jak i Sądem Okręgowym w świetle złożonej apelacji z 11 października 2022 r. Co istotne, Sąd pierwszej jak i drugiej instancji nie brał pod uwagę treści umów o pracę wraz z aneksami ustanawiającymi

w istocie literalnie dla Powódki - 3 stanowiska pracy a to stanowiska: 1) Zastępcy Prezesa Zarządu Spółki, 2) Dyrektora ds. Ekonomiczno-Finansowych oraz 3) Głównej Księgowej. Zakres obowiązków dotyczący piastowanych stanowisk jedynie w niepełnym zakresie przenikał się w świetle rzeczywistych działań podejmowanych na rzecz spółki albowiem dojście do wniosku, że sprawowanie funkcji chociażby Zastępcy Prezesa Zarządu i Głównej Księgowej są tożsame i nie wymagają zupełnie innego zaangażowania w podejmowane działania - taki obraz jest zupełnie mylny gdyż skarżąca dokładnie знаła swój podział obowiązków względem pełnionych funkcji w spółce „C.” wykonywała je w sposób rzetelny, bardzo często poza godzinami pracy oraz w weekendy tudzież w godzinach nocnych celem sprostania wymaganiom nałożonym przez spółkę w myśl pełnionych (kilku) funkcji a nie jednej. Taki sposób działania przez powódkę miał na celu usystematyzowanie poszczególnych stanowisk. W stosunku do czasu rzeczywistego pełnionej pracy, dlatego, tak jak skarżąca zeznała, piastowała stanowisko i pełniła obowiązki Zastępcy Prezesa Zarządu a przykładowo po 8 godzinnej pracy rozpoczynała, czy to w firmie, czy w prywatnym mieszkaniu prace na stanowisku Głównej Księgowej czy Dyrektora ds. Ekonomiczno -finansowych, albowiem tylko taka forma, którą przybrała była możliwa do wykonania w świetle powierzonych obowiązków i systematyzacji danych zadań.

Powódka świadczyła pracę w godzinach nadliczbowych, którą wykonywała w interesie pracodawcy, zaś strona pozwana nie prowadziła ewidencji czasu pracy pracowników, do czego była zobowiązana na mocy art. 149 § 1 k.p. dla każdej z piastowanych funkcji z osobna. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 17 kwietnia 2002 r., IV CKN 980/00 (LEX nr 53922), prawo do nowości, o których traktuje art. 382 k.p.c. należy rozumieć jako otwarcie się możliwości dowodzenia okoliczności faktycznych wcześniej niemożliwych do wykazania z przyczyn obiektywnych, albowiem przedsiębiorstwo nie dostarczyło na dany czas powódce stosownych dokumentów oraz sprostowań, które mogłyby się przyczynić do uzewnętrznienia wiarygodności wskazanych przez powódkę/skarżącą faktów.

Pełnomocnik powódki podkreślił, że w świetle przytoczonych zarzutów, a także ustalonych przez Sąd *meriti* okoliczności faktycznych należy uznać, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem wydany przez Sąd

Okręgowy wyrok w sposób rażący narusza prawo. Sąd pierwszej instancji oraz, przyjmując za własne jego ustalenia, Sąd drugiej instancji, pomimo prawidłowych ustaleń faktycznych, w wyniku błędu dokonał wadliwej ich oceny, a w efekcie naruszył prawo, dokonując wadliwej wykładni obowiązujących przepisów.

Tym samym stronie powódki powierzono trzy odpowiedzialne stanowiska których zakresy obowiązków w ramach stosunku pracy są odrębne, nie pokrywają się z sobą. Czym innym jest ekonomia spółki – i pełnienie funkcji Dyrektora ekonomicznego, czym innym jest prowadzenie księgowości Spółki. Rachunkowość i ekonomia są blisko siebie, ale to różne zakresy wiedzy i pracy. Ekonomisci nie są księgowymi. Inny jest wreszcie zakres obowiązków związany z pełnieniem funkcji członka zarządu Spółki. E. S. mogła pełnić te trzy stanowiska faktycznie i z pełną dbałością z uwagi na posiadaną wiedzę, pracowitość i dobrą organizację swoich obowiązków pracowniczych na tych trzech stanowiskach, czego nie sposób zakwestionować. To pracodawca ponosi odpowiedzialność za nie uregulowanie umowne jej wszystkich stosunków pracy i za nie wypłacenie zaległego wynagrodzenia za pracę, z której odnosił przez lata niewątpliwie korzyści finansowe. Należy też brać pod uwagę, że wszystkie trzy stanowiska pracy powierzone E. S. były stanowiskami kierowniczymi, gdzie w realizacji obowiązków uczestniczyli także podlegli jej pracownicy tak jako członkowi zarządu, jako głównej księgowej i jako dyrektorowi do spraw ekonomiczno-finansowych. Żądania Sądu by strona wykazała, ile godzin na co przeznaczala nie znajdują uzasadnienia. Strona jednocześnie przedstawiła i udowodniła, choć nie musiała tego czynić, że jej codzienna praca wynosiła zwykle kilkanaście godzin pracy dziennie w porach nocnych, także w weekendy oraz w dni wolne od pracy posiłkując się doświadczeniem oraz stosowną wiedzą jaką posiada.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o:

1. wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
2. w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - oddalenie skargi kasacyjnej;
3. zasądzenie od E. S. na rzecz „C.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kosztów postępowania kasacyjnego, w tym

kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł, wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powódki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 Nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z 23

listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Strona skarżąca nie przedstawiła jakichkolwiek argumentów przemawiających za uznaniem, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie była oczywiście uzasadniona. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest w tym zakresie oparte wyłącznie o polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną stanu faktycznego dokonaną przez Sąd drugiej instancji. Strona skarżąca próbuje przeforsować swoją ocenę stanu faktycznego niniejszej sprawy i zebranych w niej dowodów, co w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. jest niedopuszczalne. Pełnomocnik skarżącej nie wskazał wprost jakiegokolwiek przepisu, zarówno prawa materialnego, jak i procesowego, który miałyby zostać w sposób rażący i oczywisty naruszony przez Sąd drugiej instancji. Cała argumentacja, przedstawiona w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadza się do przedstawienia przez stronę skarżącą własnej oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy i zebranego w jej toku materiału dowodowego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

[SOP]

[ał]

